

Č. j.: MPSV-2023/253680

Žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – SPOD

Dotaz ze dne 4. 12. 2023

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) obdrželo dne 4. 12. 2023 podání, ve kterém jste podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSPI“), požádala o zodpovězení 22 otázek.

K jednotlivým otázkám sdělujeme:

I. Okruh pracovních skupin na MPSV:

1. Kolik přesně pracovalo na MPSV pracovních skupin (mimo ty, které pracují na tvorbě nového zákona) na různých tématech SPOD v časovém období 2021–2023?

2. Jaká témata tyto skupiny zpracovávaly?

Meziresortní koordinační skupina k transformaci systému péče o ohrožené děti (tzv. MKS); pracovní skupina ke koliznímu opatrovnictví; neformální pracovní skupina k tématu záškoláctví; neformální pracovní skupina k tématu asistovaných kontaktů; pracovní skupina k primární prevenci; pracovní skupiny v rámci naplňování akčního plánu ke Strategii ochrany práv dětí (reforma náhradní péče, NRP, nová koncepce SPOD), tyto skupiny se v r. 2023 transformovaly do expertních skupin podílejících se na přípravě nové právní úpravy, přičemž byly rozšířeny o další odborníky. K těmto skupinám viz odpovědi níže v okruhu II.

3. Jaké jsou výstupy z těchto pracovních skupin, respektive kde jsou prezentovány?

Výstupy z pracovních skupin jsou různé dle cílů svolání skupin. Dílčí výstupy a závěry z diskusí pracovních skupin jsou podkladem pro metodickou, koncepční a legislativní činnost MPSV.

4. Kolik v nich celkem pracovalo odborníků?

Ve všech výše uvedených pracovních skupinách (mimo expertní skupiny k přípravě nové legislativy) bylo či je zapojeno cca 70 odborníků, přičemž některé klíčové subjekty se opakují ve více skupinách (zástupci ostatních resortů, Úřadu vlády, krajských úřadů, střešních organizací) a za některé subjekty se účastnilo více osob.

II. Okruh tvorby nového systému:

5. Kolik setkání odborných skupin ve smyslu okruhu opatření A1, A2, A3, B1.1, B2.1, B3.1, E1.1, E3.1.ANSOPD1 v letech 2021 do současnosti proběhlo?

9 + setkání pokračují v rámci přípravy nového zákona (bod 9.).

6. Kde je možné nahlédnout do zápisů z jejich jednání?

Zápisy nejsou zveřejněny, byly zaslány členům pracovních skupin.

7. *K jakým konkrétním závěrům tyto pracovní skupiny dospěly a kde jsou prezentovány?*

Výstupy z pracovních skupin k AP nemají konkrétní podobu (např. vytvořená metodika, stanovisko), byly zpracovávány zápisy. Dílčí výstupy a závěry z diskusí pracovních skupin jsou podklady pro metodickou, koncepční a legislativní činnost MPSV.

8. *V jakém termínu ukončily tyto pracovní skupiny svou činnost a bylo jejich závěrem, že do konce roku 2023 musí být předložen úplně nový zákon?*

Pracovní skupiny k AP nebyly oficiálně ukončeny, ale členové se podílí na dalších pracích v rámci expertních skupin k nové legislativě. Otázka, zda je či není potřeba úplně nový zákon, nebyla na pracovních skupinách položena, protože byla závazně uzavřena již dříve, když vytvoření nové právní úpravy je jedním z dílčích cílů (předchozí) vládou schválené Strategie ochrany práv dětí pro roky 2021-2029; toto usnesení vlády, jemuž ostatně předcházelo vnější připomínkové řízení, je pro MPSV jakož i pro práci pracovních skupin závazné.

Mimo pracovní skupiny dle ANSOPD byly v červnu 2023 ustanovené další pracovní skupiny, které již mají přímo pracovat na konkrétních ustanoveních nového zákona.

9. *Kolikrát se tyto početně významné skupiny (podle sdělení MPSV se jedná o 200 odborníků), které mají údajně tvořit konkrétní znění nového zákona setkaly od prvního setkání dne 9. června 2023 do října 2023, kdy má MPSV ambici předložit již přímo paragrafové znění (pravděpodobně listopad 2023 dle sdělení zástupců MPSV na poradě s krajskými úřady dne 11.9.23)?*

V rámci přípravy nové legislativy v oblasti podpory rodin a ochrany dětí došlo k vytvoření 8 pracovních skupin k jednotlivým dílčím a průřezovým tématům, kde je přes 200 odborníků a zapojeni jsou i další konzultanti. Tyto pracovní skupiny, jejichž členy jsou i členové PK SPOD, nevytváří konkrétní znění nového zákona, jelikož nejprve je třeba se shodnout na východiscích a tezích. V rámci těchto expertních skupin následně vznikají individuální či skupinová stanoviska, která jsou k nahlédnutí i ostatním členům pracovních skupin v rámci sdíleného prostoru webu práva na dětství. Na základě těchto stanovisek jsou upravovány teze nového systému ve verzi 1 do již konkrétních tezí verze 2, které následně budou rozpracovány legislativním odborem MPSV. Celkem proběhlo 20 dílčích setkání jednotlivých pracovních skupin. Skupiny se shodly, že jsou pracovní setkání smysluplná a k průřezovým tématům se jednotlivé skupiny chtějí scházet i nadále v roce 2024. Účast odborníků v pracovních skupinách je dobrovolná.

10. *Jsou tyto pracovní skupiny seznámené s výstupy pracovních skupin ANSOPD a pracují s nimi?*

Jelikož jsou zapojeni ve značné míře ty samé subjekty, tak rámcově ano.

Okruh financování nového systému

11. V jakém režimu probíhá aktuálně změna systému podpory dětí v ČR a proč jsou změny v systému řízené státem hrazené nestátní organizací?

12. Z jakého důvodu jsou přeposílané finanční prostředky na změnu systému ČR z jedné nestátní organizace (UNICEF) do jiné nestátní organizace (Dobrá rodina) a teprve potom jsou peníze přeposílány odborníkům, kteří tvoří za tuto úhradu nový systém ČR?

13. Pokud Dobrá rodina o.p.s. poskytuje organizaci UNICEF jakýkoli „servis“, měly i jiné neziskové organizace možnost se o tento způsob participace úhrady změny systému v ČR ucházet, případně kdy a jakým způsobem?

14. Jaký celkový objem finančních prostředků projde za účelem tvorby „nového systému“ neziskovou organizací Dobrá rodina?

Role a zapojení organizace UNICEF a Dobrá rodina – vizte dopis pana ministra ze dne 29.11.2023, č.j.: MPSV-2023/195183-250/1 zaslaný PK SPOD a doručený dne 7. 12. 2023.

IV. Okruh – Výzkumný ústav práce a sociálních věcí (dále jen „VÚPSV“)

15. Zda a v jakém termínu byl VÚPSV zapojen do změny systému?

16. Jaké v tomto směru zkoumal, v rámci své pracovní, náplně otázky?

17. Jaké jsou jejich závěry a doporučení pro MPSV v oblasti zavádění nového systému?

18. Doporučuje VÚPSV přímo nový systém?

K výzkumům VÚPSV v oblasti SPOD vizte dopis pana ministra ze dne 29.11.2023, č.j.: MPSV-2023/195183-250/1 zaslaný PK SPOD, výstupy lze rovněž nalézt na webu [RILSA - RILSA](#).

V. Okruh – Novelizace zákona 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 573) (dále jen „ZSPOD“)

V paragrafu 41 novely ZSPOD se definuje nová služba Ochrana a pomoc dětem ohroženým násilím (1) Dětem podle § 6 písm. e) a g) se poskytuje ambulantní formou služba spočívající v ochraně a pomoci; účelem služby je prevence a zabránění násilí na dětech. Ochrana a pomoc se poskytuje též rodiči dítěte podle § 6 písm. e) a g), pokud se násilí na tomto dítěti nedopustil nebo pokud nespáchal trestný čin podle § 6 písm. e) nebo není osobou, se kterou je vedeno trestní řízení pro trestný čin vůči tomuto dítěti. (2) Ochrana a pomoc podle odstavce 1 obsahuje tyto činnosti: a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, b) sociálně terapeutické činnosti, c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

19. Kdo byl iniciátorem vložení této „služby“ do novely ZSPOD?

V rámci meziresortního připomínkového řízení byly k tomuto uplatněny připomínky ze strany Ministerstva vnitra, odboru prevence kriminality, Úřadem vlády-Zmocněnkyní

vlády pro lidská práva (povinná připomínková místa) a dále Nadace Sirius a Locika (nepovinná připomínková místa). MPSV je v rámci možností a eliminace rozporů akceptovalo.

20. Pro jaké konkrétní důvody nemůže být tato služba vložena do zákona o sociálních službách?

Nesouhlas s návrhem takového vypořádání ze strany dotčených připomínkových míst.

V Důvodové zprávě – část G, část G3, str. 105-106: „Vzhledem k tomu, že náhradní rodinná péče je o cca 2/3 levnější variantou než umístění dítěte do ústavní péče, bude mít ve svém důsledku navržená změna pozitivní vliv na státní rozpočet a další veřejné výdaje na zajišťování péče o ohrožené děti.“

*21. Jaká je odhadovaná úspora finančních prostředků při zajištění náhradní rodinné péče (se započítáním státního příspěvku na výkon PP, dávkového zajištění NRP a dalších relevantních nákladů) ve srovnání s finanční nákladností **dosavadní praxe** za relevantní časovou jednotku?*

Otázka není srozumitelná. V obecné rovině lze odpovědět, že nyní výdaje na zajištění náhradní rodinné péče za jedno dítě ročně činí od cca 70 000 Kč (svěření s částečnou úhradou výživného od rodičů) až po cca 600 000 Kč ročně (u zprostředkované pěstounské péče), podle věku dítěte a případného stupně závislosti na péči jiné osoby. V případě ústavní péče se pohybují výdaje ročně na jedno dítě dle typu zařízení od cca 600 000 Kč po 1 200 000 Kč. Při výpočtech finančních dopadů je třeba počítat s mediánovými hodnotami. Na zmiňovaném místě důvodové zprávy jde dle kontextu o nezprostředkovanou náhradní rodinnou péči, která je díky rozdílům ve finančním ohodnocení náhradních pečovatелů variantou NRP z hlediska rozpočtových dopadů levnější než pěstounská péče státem zprostředkovaná.

22. Sdělte prosím odkaz na zdroj, který finanční nákladnost pro MPSV zpracoval.

Uvedený výpočet zpracovalo MPSV samo, přičemž vychází z dat OK Statu a analýz financování péče o ohrožené děti, které zohledňují značně složitý systém financování pobytových zařízení: Analýza výdajů finančních rozpočtů v oblasti péče o ohrožené děti v roce 2019, která vznikla v rámci individuálního projektu Ministerstva práce a sociálních věcí „Podpora systémových změn v oblasti služeb péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v České republice“.

Vážená paní předsedkyně, pokud budete mít k výše uvedeným odpovědím doplňující otázky, můžete se přímo obrátit na JUDr. Zuzanu Zarasovou, vedoucí odd. koncepce SPOD a NRP (zuzana.zarasova@mpsv.cz)

S pozdravem